

'Zbog svog provincijskog kompleksa ne iskorištavamo brojne mogućnosti'

Razgovarala **TAMARA BORIĆ** Fotografije **SANDRA ŠIMUNOVIĆ/PIXSELL**

I ove godine studenti četiriju umjetničkih akademija i fakulteta - Muzičke akademije, Akademije dramske umjetnosti, Likovne akademije i Tekstilno-tehnološkog fakulteta - izvest će završnu produkciju, u suradnji s Hrvatskim narodnim kazalištem. Suradnja sastavnica Sveučilišta u Zagrebu koja je od 2009. do danas rezultirala uspješnim izvedbama kanonskih glazbeno-scenskih djela - "Čarobne frule" W. A. Mozarta, "Carmen" G. Bizeta, "Ivana Groznog" S. Prokofjeva, "Slavuja" I. Stravinskog, "Orfeja i Euridike" C. W. Glucka, postala je sjajno ogledalo onoga što studenti umjetničkih akademija i fakulteta rade tijekom godine, kako se pripremaju, ali i putokaz svih novih trendova u glazbenom teatru. Stoga se na svakoj od ovakvih završnih produkcija vidi utjecaj novih tehnologija, novih saznanja, mladosti koja na svoj način doživljava klasična glazbena djela. Ove godine 200-tinjak studenata od druge do pete godine studija 25. svibnja premijerno će u HNK-u izvesti Mozartovu komičnu operu "Cosi fan tutte". Redateljica je Dora Ruždjak Podolski koju je ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek imenovala novom intendanticom Dubrovačkih ljetnih igara.

U intervjuu 46-godišnja zagrebačka redateljica Dora Ruždjak Podolski govori o tome što sa svojim timom namjerava napraviti da

najznačajniji hrvatski festival ponovno postane važan. Posljednjih nekoliko godina u Dubrovniku se događalo svašta, od pokušaja zabrane "Elementarnih čestica", preko odlaska glavnog sponzora, do siromašnog i nedovoljno atraktivnog programa. Na to se prošle godine upravo u Nacionalu osvrnula i ministrica kulture

'PRVI PUT SMO APLICIRALI na europske fondove i upravo osvojili novac. Napravili smo mrežu kontakata s važnim partnerima. To dosad nije bio primat, a nama je bio'

koja je rekla da glazbeni program nije dovoljno ambiciozan. Nakon toga dotadašnji intendant Mladen Tarbuk dao je ostavku. Od novog se vodstva igara očekuje puno, čega je svjesna i Dora Ruždjak Podolski.

NACIONAL: Uskoro počinju nove Dubrovačke

ljetne igre s vama kao intendanticom. Zašto ste prihvatili ponudu ministrice kulture Nine Obuljen Koržinek?

Znala sam što me čeka. Nisu mi ni Dubrovnik ni Dubrovačke ljetne igre novost, premda su uvijek izazov, bez daljnega. Tri godine bila sam pomoćnica za dramski program intendantu Ivici Prlenderu pa sam tako upoznala sve ili gotovo sve gabarite tog festivala i s umjetničkog i produkcijskog stajališta. Sad sam samo otišla dalje u svladavanju gradiva jer sam odgovorna za sveukupni program. Veći je opseg posla, veća je odgovornost, ali imam izvrsne pomoćnike - Sašu Božića za dramski program, Karolinu Rugle za inovativne kazališne prakse i Tomislava Fačinića za glazbeni program. To znači da se vodimo načelom da ove 69. Igre budu tek uvod u neke nove smjernice koje smo si zacrtali.

NACIONAL: Pretpostavljam da se te nove smjernice ponajviše odnose upravo na ove inovativne kazališne prakse; to su novi trendovi, nova publika.

Tako je, a tu bih svakako spomenula neke novitete. Ove godine prvi put surađujemo s Motovun Film Festivalom, što mislim da je iznimno vrijedno. Osim toga, obraćamo se i novoj publici pa ćemo izvesti nekoliko programa za djecu i mlade, kao što su Karneval životinja u Sponzi, pričanje priča o Gradu Jasne Held, glazbena radionica Nenada Sinkauza, a prvi put na Igrama,

ZAGREBAČKA REDATELJICA I NOVA INTENDANTICA
 Dubrovačkih ljetnih igara govori o svojim planovima da unaprijedi taj festival koji je posljednjih godina izgubio na kvaliteti. Nakon ostavke bivšeg intendanta, iznuđene nakon prozivke ministrice kulture u Nacionalu, intendantica najavljuje nove projekte

ISTOGA DANA KAD
SMO PREDSTAVILI
PROGRAM KRENULA
JE ONLINE PROBAJA
ULAZNICA. TAKO
POSTAJEMO
KONKURENTNIJI
I OZBILJNIJI.
KONKURENTNIJI NA
EUROPSKOM TRŽIŠTU,
A OZBILJNIJI U ODNOSU
NA NOVAC KOJI NAM JE
RASPOLAGANJU

Dora Ruždjak
Podolski **interview**

u suradnji sa Zakladom Kaboga, održavat će se masterclass iz violine, pjevanja i klavira koje drže renomirani umjetnici - Stefan Milenković, Krešimir Špicer i Maria João Pires, jedna od najznačajnijih pijanistica druge polovine 20. stoljeća.

NACIONAL: Koliko mogu primijetiti, želja vam je izravniji kontakt s publikom?

Apsolutno. Želimo biti komunikativniji i mobilniji.

NACIONAL: Još jedna novost koju ste uveli jest da ste vi, za razliku od prethodnih godina, u veljači predstavili kompletan program Igara. Dosad je uglavnom tada predstavljen mali dio onoga što će se izvoditi. Zašto?

Kad sam imenovana 31. kolovoza, to sam si zacrtala kao najosnovniju smjernicu. Zahvaljujući radu pomoćnika i mom osobnom, željeli smo 2. veljače predstaviti cjelokupni program i to smo obavili. Istoga dana krenula je online prodaja ulaznica. Tako postajemo konkurentniji i ozbiljniji. Konkurentniji na europskom tržištu, a ozbiljniji u odnosu na novac koji nam je na raspolaganju.

NACIONAL: Riječ je o 12 i pol milijuna kuna na koje računate?

Ove godine budžet se povećao za milijun kuna zahvaljujući donaciji Zaklade Kaboga.

NACIONAL: Iako proteklih nekoliko godina niste izravno uključeni u rad festivala, umjetnik ste i znate što se događalo s Dubrovačkim ljetnim igrama. Kako komentirate činjenicu da je taj festival posljednjih nekoliko godina u velikoj, prije svega organizacijskoj, ali i financijskoj krizi, da je Mladen Tarbuk nakon što je ministrica kulture baš u Nacionalu rekla da njegov program nije dovoljno ambiciozan, dao ostavku na mjesto intendanta, da je došlo do odlazaka velikih sponzora, a o publici da i ne govorim. Nakon tih svađa i prepirki, pokušaja zabrana predstava, kako ćete prevladati sve te probleme?

Gubitak sponzora ne bih vezala isključivo uz priepore koje spominjete, kojih je svakako bilo, nego je to fenomenologija koja je već duže vrijeme prisutna u sveopćoj gospodarstveno-kulturnoj slici ove države jer doći do sponzora nalik je dobitku na lutriji. Ali ove godine imali smo veliku sreću što nas je Zaklada Kaboga prepoznala kao pouzdanog partnera i donirala milijun kuna. Također, prvi put smo aplicirali na europske fondove i zahvaljujući golemom trudu Saše Božića i Karle Labaš, upravo osvojili sredstva iz fonda Kreativna Europa.

NACIONAL: Kako je moguće da se tek sad apliciralo na europske fondove?

Vjerojatno to dosad nije bio primat, a Saši Božiću i meni je bio. I bitno je da nam je krenulo od ruke. Napravili smo mrežu kontakata s relevantnim partnerima, a riječ je o projektu Future Epics koji se odnosi na razvoj kreativnog potencijala mladog naraštaja, nadovezujući se tako na ovogodišnji projekt „Odbrojavanje - na piru s Držićem i Nalješkovićem“ koji nastaje u

■ 'JEDINO ŠTO IMA SMISLA JEST ULAGATI U MLADI NARAŠTAJ. VIŠE OD 200 STUDENATA UMJETNIČKIH AKADEMIJA I FAKULTETA KOJI SVAKE GODINE SUDJELUJU U ZAJEDNIČKOM PROJEKTU, IZRASTA U IZUČENE PROFESIONALCE'

suradnji s Akademijom dramske umjetnosti, u režiji Marine Pejnović, Lee Anastazije Flegler i Hrvoja Korbara.

NACIONAL: Ne želite kao umjetnica reći kako ste doživljavali proces tijekom kojeg su Dubrovačke ljetne igre pred očima svih nas propadale?

Pa možda je jedan od razloga zbog kojeg sam prihvatila ovu funkciju upravo taj što mi je do ovog festivala jako stalo, unatoč tome što ta funkcija iziskuje velike žrtve.

NACIONAL: Kako je rekao Krešo Dolenčić prije nekoliko godina, Igre su preduge, preskupe i u lošem terminu jer je Grad u to vrijeme krcat turistima, buka smeta stanarima pa je bilo slučajeva dolazaka policije na probe i raznih prijetnji, nema dovoljno otvorenih prostora za izvođenje programa. Kako na to gledate i hoćete li to promijeniti?

Što se tiče ambijentalnosti, s Krešom se ne mogu složiti. Nije istina da je festival izgubio svoju osnovnu postavku jer i dalje drži portfelj najambijentalnijeg festivala u Europi. To odgovorno tvrdim. U Avignonu nema prostora koji bi izravno komunicirali s bilom grada - tamo se program izvodi u Papirskoj palači, licejima,

zatvorenim dvorištima te u crnoj kazališnoj kutiji. U Dubrovniku se još uvijek izvode koncerti ispred Crkve sv. Vlaha, ma što neki mislili o tome.

NACIONAL: I koliko god se ugostitelji i stanovnici bunili?

Bez obzira na to. Umjetnici se ponekad bune jer smatraju da njihova umjetnost u takvim prostorima ne dolazi posve do izražaja. Ali to su sve tegobe modernog vremena i moramo pritom raspravljati o promjeni globalne slike i na koji način ona utječe na sve nas jer sigurno ne utječe na dobar način. Dakle, ne samo da Dubrovnik nije izgubio ambijentalnost, nego se njome treba i dičiti. Što se tiče tvrdnje da se festival održava u pogrešno vrijeme, svakako je činjenica da je Grad u te datume preopterećen na svim razinama.

NACIONAL: Dubrovnik je u posljednjih desetak godina postao posve drugačiji kad je riječ o turizmu. Može li se datum Festivala promijeniti, je li to uopće opcija?

Vidjet ćemo što će donijeti budućnost. Komentira se i kvaliteta turista koji dolaze na koncerte u Knežev dvor u japankama i sa šugamani. O svemu tome moći ću govoriti konkretnije kad završe Igre te kompetentnije zaključiti što je turizam učinio tom festivalu i što taj festival može ponuditi turizmu.

NACIONAL: Postoji li mogućnost da se pomakne vrijeme održavanja?

Vjerojatno postoji, ali onda to neće biti Dubrovačke ljetne igre.

NACIONAL: Što vidite kao ključan problem Dubrovačkih ljetnih igara?

Financiranje. To je najveći problem. Financiranje koje je - iako se prosječnom građaninu može činiti rastrošno - stvarno mizerno za 50 dana festivala i više od 2000 umjetnika koji izvode svoje programe. A da tehničke i produkcijske potrebe, kao ni PR i marketing, uopće

**'PITANJE SMJEŠTAJA
jako je važno i nadam
se da ćemo krenuti
u rješavanje tog
problema izgradnjom
dormitorija ili
rezidencije za
umjetnike i popratno
osoblje'**

ne spominjem. To je ogromna mašinerija koja treba više novca.

NACIONAL: Možete li dati neki primjer?

Usporedit ću vam vrlo otvoreno cijenu stana u kojem sam ja boravila 2012. s cijenom tog stana ove godine. Ona je 300 posto veća! 300 posto! Nekako u ono vrijeme je to još kako tako bio razmjernan omjer ulaganja u logistiku i u umjetnost. Sada je umjetnost definitivno pokleknula pred logistikom.

NACIONAL: A očekuje se puno više?

Od nas se očekuje puno više. Dakle, taj omjer više nije dobar. Kako to riješiti? Pitanje smještaja je jako važno, o tome smo ravnateljica Igar, Ivana Medo Bogdanović, i ja razgovarale s ministricom Ninom Obuljen Koržinek i gradonačelnikom Dubrovnika Matom Frankovićem. Nadam se da ćemo tijekom ovog ljeta prikupiti dovoljno konstruktivnih argumenata da zajednički krenemo u rješavanje tog problema - izgradnjom dormitorija ili rezidencije za umjetnike i svo popratno osoblje.

NACIONAL: Gdje su oni smješteni tijekom festivala?

Gdje im se nađe smještaj. Uglavnom u privatnom sektoru.

NACIONAL: Što vama znače Dubrovačke ljetne igre i kako ih vidite ove i iduće godine jer ste intendantica do rujna 2019.?

Ova godina donosi niz prethodno zacrtanih programskih smjernica, kao što je u dramskom programu uvođenje koprodukcijskog modela kakav imamo s riječkim HNK u realizaciji predstave "Michelangelo Buonarroti" Miroslava Krležu u režiji Sebastijana Horvata. Tako će ova predstava živjeti i tijekom kazališne sezone. Također, puno radimo na razvoju nove publike jer ova publika koja čini korpus festivalskih recipijentata za 20 godina više neće postojati. Jubilarne 70. Dubrovačke ljetne igre bi trebale prerasti u pokazni model onoga što bi taj festival trebao biti, tvoreći međuinstitucionalnu mrežu i zajedničkim snagama učvršćujući kulturnu strategiju ove države.

NACIONAL: Želite reći da sustav ne funkcionira?

Sustav ima jako puno polazišnih točaka koje nisu usklađene. Ima jako dobrih inicijativa i mogućnosti koje se ne iskorištavaju, ponajviše zbog rekla bih provincijskog kompleksa, a ponekad i zbog kroničnog nedostatka preuzimanja odgovornosti, što je na ovom tlu gotovo pa usađeno kao modus vivendi.

NACIONAL: Govorite o Ministarstvu kulture?

Govorim o kulturnoj strategiji uopće. Ne namjeravam se negativno izražavati prema najvećem financijeru festivala. Dubrovačke ljetne igre i Ministarstvo kulture su partneri u punom smislu te riječi.

NACIONAL: Gdje je zapravo nastao problem s publikom na Dubrovačkim ljetnim igrama koje sad nema ni u približnom broju kako je to bilo prije? Je li se sve to pretvorilo u rutinu, nije se promišljalo, nije bilo novca, što je razlog? Jer manji je broj

koncerata, ministrica je priznala da lanjski glazbeni program nije bio ambiciozan, sve je to izgledalo dosta siromašno.

Mislim da je nedostajalo raznolikosti i ponekad strukturiranosti. U kvalitetu ne želim zadirati niti sam u poziciji da to komentiram. Zašto? Zato što to je to isto kao pričati o bivšem partneru. Uvijek je sve pokriveno velom subjektivnog sentimenta. Kako mogu u tome biti objektivna sugovornica? Nije me bilo na Igrama nekoliko godina.

NACIONAL: Ali morate imati neko mišljenje kao umjetnik, isto kao što ga većina ljudi ima kao laici.

Ali ne želim ulaziti u kritičko poimanje nečega u čemu nisam sudjelovala.

NACIONAL: Ja mislim da biste trebali.

Zbog čega?

NACIONAL: Zato što na temelju toga, makar se to nešto zasnivalo na sentimentu, kreirate politiku kojom ćete pokušati promijeniti stvari na bolje.

Možete pogledati kakav će program biti na ovogodišnjim Igrama, a to još uvijek nisu djela već samo riječi. Djela će biti evidentirana 26. kolovoza.

NACIONAL: Ali vidite gdje su bili problemi i "rupe" i naravno da ćete onda upravo krpiti te rupe najviše. Kako onda ne želite ulaziti u to?

Odgovorila sam vam maloprije, ali možda je bilo suviše filozofski. Idemo konkretnije: ono na čemu moramo inzistirati jest bolji PR i bolja marketinška strategija. To je sljedeći korak. U tome moramo nastojati svi mi koji smo vezani za Igre. Treba nam naime više sredstava.

NACIONAL: Što vama znače Dubrovačke ljetne igre?

Dubrovačke ljetne igre za mene su pečina koja posjeduje sve ono što mene u životu veseli.

NACIONAL: I ove godine u suradnji s umjetničkim fakultetima i akademijama stvara se predstava u vašoj režiji koja će se izvesti u HNK u Zagrebu. Vi ste već šesti put redateljica tog projekta, kako ga doživljavate?

Ovog puta pristala sam raditi „Cosi fan tutte“, zajednički projekt četiriju sastavnica Sveučilišta u Zagrebu - nastupaju studenti Muzičke, ADU, Likovne akademije i TTF-a - još prošle godine,

'DOSAD JE NEDOSTAJALO raznolikosti i ponekad strukturiranosti. U kvalitetu ne želim zadirati. Zašto? Zato što to je to isto kao pričati o bivšem partneru'

kad nisam znala da ću se uhvatiti u koštac s intendanturom Dubrovačkih ljetnih igara. Ali moja ovogodišnja zamisao projekta pokazala se izuzetno dobrom; Hrvoje Korbar, student 1. godine MA kazališne režije već se iskazao asistiraajući mi prije nekoliko godina na "Madame Buffault". S obzirom na to da je završio srednju muzičku školu, zaista ima smisla za ovakav vid teatra i prihvatio je moj poziv da mi asistira, ali da ima i veće ingerencije kao autor. Tu je i Mateja Pučko-Petković, profesorica scenskog pokreta na Muzičkoj akademiji koja je također dala velik doprinos ovom projektu.

NACIONAL: Koliko je to vama važno, prepustiti mladima posao, raditi s mladima?

Ne mogu vam ni objasniti koliko je to meni važno jer jedino što ima smisla jest ulagati u mladi naraštaj. Ovaj projekt je i inače fascinantan, pogotovo u zemlji u kojoj se čini da je sve otišlo kvragu. E pa ipak nije! Više od 200 studenata umjetničkih akademija i fakulteta koji svake godine sudjeluju u zajedničkom projektu izrastaju u izučene profesionalce.

NACIONAL: Zašto baš Mozart i „Cosi fan tutte“ i kako odaberete tko će od studenata nastupati?

Naslov je odabir Muzičke akademije krojen prema sastavu glasova kojima se trenutačno raspolaže na studiju pjevanja, a svi sudionici moraju proći audiciju. Mozart je uvijek dobrodošao u zagrebačkoj kulturnoj ponudi, a za mladog pjevača je idealan jer zahtjeva preciznost i disciplinu.

NACIONAL: Kad gledate unazad tih pet projekata koje ste radili sa studentima, postanu li neki od njih pjevači, što je s njima?

Većini jako puno pomogne upravo nastup na ovakvim projektima, štoto bi se reklo, propjevaju preko noći. Nabrojat ću niz afirmiranih umjetnika kojima su ti projekti bili neka vrsta odskočne daske: Leon Košavić, Marko Mimica, Nikolina Pinko, Jelena Kordić, Ivana Srbljan, Goran Jurić, Domagoj Dorotić, Kordić, Mimica, Jurić i Košavić traženi su umjetnici u razmjerima svjetske operne scene.

NACIONAL: Kako je vama raditi s njima?

Nedavno sam shvatila da sam, koliko god to ponekad bilo naporno i koliko god mi se čini da sam sve rekla u ovakvim projektima, pritom radeći kako sa studentima pjevanja na Muzičkoj akademiji tako i glume na Akademiji dramske umjetnosti, usavršila samu sebe i izuzetno puno naučila od studenata, zato što je na ovom poligonu dopušteno pravo na grešku, i njihovu i moju, i pravo na eksperiment i igru koja u institucionaliziranom sustavu nije omogućena. Na taj način svi, i studenti i profesori, imaju veću slobodu i mogućnosti za razvoj.

NACIONAL: Zašto najviše volite raditi glazbeni teatar?

Drugačije bih to formulirala: glazbeni teatar mi je najlakše raditi, iskonski ga razumijem i osjećam. A veći izazov predstavlja mi režija dramskih djela oko kojih se moram više pomučiti. Dakle, jednako volim i jedno i drugo.